

Legionella – information till fastighetsägare

Legionellabakterier finns naturligt i sjöar och vattendrag i mycket låga koncentrationer. Bakterierna finns därför också sporadiskt i distributionsnätet för dricksvatten och i andra vattensystem i samhället. Bakterierna lever i vatten som är mellan 0-50°C och kan växa till vid 20° - 45°C. Över 60° C dör bakterien efter några minuter och över 70°C efter några sekunder. Låg vattenomsättning, syrerikt vatten, biofilm och lämplig temperatur för tillväxt medför ökad risk för legionella.

Legionellabakterier kan orsaka två typer av sjukdomar, legionärssjuka som yttrar sig som en allvarlig lunginflammation och pontiacfeber (ovanlig) som yttrar sig i form av influensaliknande symptom. Smittrisen är störst i duschar, vattenspridare, bubbelpooler och liknande där det finns risk för bildning av vattenaerosoler (små luftburna vattendroppar) som andas ner i lungorna. Att dricka vattnet bedöms inte vara farligt.

Viktigt att tänka på

För att förhindra att legionellabakterier växer till i vattenledningarna är bl.a. följande viktigt;

- Se till så att varmvattnet är tillräckligt varmt. Temperaturen bör vara minst 50°C vid tappstället och minst 60° C i varmvattenberedaren. Dessutom bör kallvattnet vara kallare än 18°C.
- I förebyggande syfte bör du som fastighetsägare se över fastighetens vattensystem. Ta bort alla blindledningar och var särskilt uppmärksam på temperaturen i varmvattenberedare, värmeväxlare och eventuella cirkulationsledningar.
- Ha rutiner för att regelbundet kontrollera temperaturen, både på varm- och kallvattnet. Montera gärna in termometrar i vattensystemet för enkel avläsning.
- Om delar av en byggnad står tom eller är stängd en längre tid är det viktigt att tappställena spolas.
- Om du bygger nytt, bygg systemet så enkelt och lättskött som möjligt och se till att det finns tydliga driftsinstruktioner. Handdukstorkar, golvvärme och andra värmare bör inte kopplas in på cirkulationsledningar för tappvarmvatten.

Provtagning

Provtagning är oftast inte nödvändig. Om det är aktuellt med provtagning bör kontakt tas med ett av Swedac ackrediterat laboratorium som kan informera om provtagningsanvisningar. Provtagning görs vanligtvis på duschvattnet.

När behövs åtgärder?

I Sverige finns inget rikt- eller gränsvärde som anger vilka halter av legionellabakterier det får finnas i vattnet. EWGLI (European Working Group for Legionella Infections) har angivit aktionsnivåer enligt följande som kan vara en viss vägledning. Legionellahalten i vatten bör givetvis vara så låg som möjligt och inte över 100 cfu (koloniformande enheter)/100 ml vatten. Vid 100-1000 cfu/100 ml vatten bör ny provtagning utföras och därefter eventuellt en sanering. Vid mer än 1000 cfu/100 ml vatten bör åtgärder vidtas.

Vid bedömning av om åtgärder ska vidtas bör man ta hänsyn till vilka som kan vara utsatta för eventuell risk. Till riskgrupper hör t.ex. rökare, äldre och människor med nedsatt immunförsvar. Om någon av dessa grupper finns i fastigheten kan det vara viktigt med åtgärder även vid låga halter av legionellabakterier, d.v.s. under 100 cfu/100 ml vatten.

Sanering

Om höga halter av legionellabakterier konstateras i ett vattensystem ska detta åtgärdas och det kan behövas en omfattande sanering. Det finns olika saneringsmetoder t.ex. hetvattenspolning och kemisk sanering. Hetvattenspolning innebär att man höjer temperaturen på vattnet till ca. 70- 80° C och spolar igenom alla tappställen under ca 10 minuter. Tiden är beroende på systemets storlek och uppbyggnad. För att detta ska fungera är det viktigt att man får fram hett vatten i hela systemet och ut i alla tappställen. Sanering av vattensystem för att få bort legionellabakterier kan ibland vara svårt, och för andra saneringsmetoder än hetvatten ska man ta hjälp av sakkunnig.

Umeå Kommun
Miljö och hälsoskydd
Stadshuset – Gårdsannexet
Skolgatan 31 A
901 84 Umeå
Servicetelefon: 090-16 16 97 (kl 9-12, 13-16)

För mer information om skötsel och åtgärder av vattensystem rekommenderas Socialstyrelsens hemsida; www.socialstyrelsen.se/halsoskydd/vatten/legionella